

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮGALIOJIMŲ
SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ
ĮSTATYMĄ NR. XII-336“ PROJEKTO
(TAP NR. 21-1674; TAIS NR. 21-27612(3))**

2021-11-22 Nr. NV-2941

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM)

2. Projekto tikslas – įgyvendinti Pluoštinių kanapių įstatymo (toliau – PKĮ) nuostatas ir paskirti pluoštinių kanapių produktų, gaminių gamybos, jų tiekimo rinkai ir psichotropinės medžiagos *tetrahidrokanabinolio* (THC) kiekio juose bei tarpiniuose produktuose priežiūros institucijas.

3. Dabartinė situacija: Projektas teikiamas siekiant įgyvendinti 2021-06-10 priimtą (įsigaliojusį nuo 2021-11-01) PKĮ pakeitimo įstatymą, pavedant valstybės institucijoms atlikti naujas funkcijas, susijusias su naujų pluoštinių kanapių gaminių tiekimo rinkai priežiūra.

PKĮ 4 str. 19 dalyje nustatyta, kad „Pluoštinių kanapių produktų, pluoštinių kanapių gaminių gamybos, jų tiekimo rinkai ir THC kiekio juose bei pluoštinių kanapių tarpiniuose produktuose priežiūrą vykdo Vyriausybės įgaliotos institucijos pagal kompetenciją“.

PKĮ 4 str. 6 dalyje įtvirtinta, kad, vadovaudamasi *Pluoštinių kanapių gaminių, kuriuos gaminant susidaro tarpiniai produktai, turintys daugiau nei 0,2 proc. THC, gamybos veiklos taisyklėmis* (kurios bus tvirtinamos Vyriausybės nutarimu), Vyriausybės įgaliota institucija išduoda leidimą tokiems gaminiams gaminti.

Vadovaujantis Ministro Pirmininko pavedimu, įformintu Vyriausybės kanclerio 2021-08-03 rezoliucija Nr. S-2425, ŽŪM pavesta užtikrinti koordinuotą bendradarbiavimą tarp kompetentingų institucijų siekiant tinkamai įgyvendinti PKĮ nuostatas ir iki 2021-10-01 Vyriausybei pateikti įgyvendinamųjų teisės aktų projektus (t. y., 3 Vyriausybės nutarimų projektus, įskaitant pateiktą Projektą). Tuo tikslu 2021-08-20 žemės ūkio ministro įsakymu buvo sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė PKĮ įgyvendinimui reikalingiems teisės aktų projektams parengti.

4. Projekto esmė: siūloma:

- įgalioti **Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą**:
 - atlikti pluoštinių kanapių *maisto gaminių ir pašarų* gamybos ir tiekimo rinkai bei *tetrahidrokanabinolio* (THC) kiekio juose priežiūros funkcijas;
 - atlikti pluoštinių kanapių gaminių gamybos metu susidarantių *tarpinių produktų*, kuriuose THC kiekis viršija 0,2 proc., priežiūros funkcijas bei THC kiekio šiuose produktuose kontrolės funkcijas;
- įgalioti **Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą** atlikti THC kiekio laboratorinius tyrimus pluoštinių kanapių *gaminiuose* ir *tarpiniuose produktuose*;
- įgalioti **Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą** atlikti Lietuvos Respublikoje gaminamų pluoštinių kanapių kosmetikos gaminių gamybos ir į Lietuvos Respubliką importuojamų *kosmetikos gaminių* tiekimo rinkai bei THC kiekio šiuose gaminiuose priežiūros funkcijas;
- įgalioti **Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą**:
 - atlikti *cigarečių ar kitų garams naudojamų pluoštinių kanapių gaminių* gamybos, tiekimo rinkai priežiūros funkcijas;

- išduoti leidimus gaminti pluoštinių kanapių gaminius, kurių gamybos metu susidaro *tarpiniai produktai*, turintys daugiau nei 0,2 proc. THC, prižiūrėti, kaip leidimų turėtojai laikosi leidime nurodytų sąlygų;
- įgalioti **Muitinės departamentą** atlikti pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių gaminių importo kontrolės funkcijas pagal PKĮ 5 str. nustatytus importo reikalavimus;
- įgalioti **Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą** atlikti Lietuvos Respublikoje platinamų pluoštinių kanapių *kosmetikos gaminių* tiekimo rinkai ir THC kiekio šiuose gaminiuose ir *kitų ne maisto gaminių* (išskyrus cigarečių ar kitų garams naudojamų pluoštinių kanapių gaminius) tiekimo rinkai priežiūros funkcijas.

5. Derinimas:

- Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Aplinkos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Muitinės departamentu, Policijos departamentu, Valstybine augalininkystės tarnyba, VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba;
- derinant Projekto nuostatas, ŽŪM organizavo 3 tarpžinybinius pasitarimus (dviejuose paskutiniuose, be aukščiau nurodytų institucijų, kartu dalyvavo Vyriausybės kanceliarijos atstovai), tačiau pasiekti galutinio sutarimo dėl tam tikrų Projekto nuostatų nepavyko (su Projektu pateiktas 2021-11-09 tarpžinybinio pasitarimo protokolas);
- lieka iš dalies atsižvelgta į Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (NTAKD) ir Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) pastabas (argumentai dėl dalinio atsižvelgimo pateikti derinimo pažymoje). Esminis nesutartas klausimas – dėl institucijos, kuri išduotų leidimus gaminti pluoštinių kanapių gaminius, kurių gamybos metu susidaro *tarpiniai produktai*, turintys daugiau nei 0,2 proc. THC, prižiūrėti, kaip leidimų turėtojai laikosi leidime nurodytų sąlygų, bei atliktų *cigarečių ar kitų garams naudojamų pluoštinių kanapių gaminių* gamybos, tiekimo rinkai priežiūros funkcijas. NTAKD iš esmės nepritaria jo paskyrimui būti atsakinga už šių funkcijų vykdymą institucija, motyvuodamas tuo, kad būtų įgaliojamas vykdyti veiklos sričiai nepriskirtas bei nebūdingas žemės ūkio produkcijos priežiūros funkcijas, ir siūlo, kad jas vykdytų ŽŪM pavaldumo įstaiga – Valstybinė augalininkystės tarnyba (SAM laikosi panašios nuomonės dėl ŽŪM pavaldumo įstaigos pasitelkimo). Tam nepritarlama, ŽŪM referuoja į Sveikatos sistemos įstatymo ir Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo nuostatas (narkotinių ir psichotropinių medžiagų stebėseną ir kitų svaiginančiųjų medžiagų (alkoholio, tabako) valstybinę kontrolę, taip pat rūkomųjų žolinių gaminių gamintojų kontrolę vykdo NTAKD) ir laikosi nuomonės, kad minėtas funkcijas turėtų vykdyti NTAKD.

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- priėmus Projektą, bus užtikrinama pluoštinių kanapių produktų ir gaminių gamybos bei tiekimo rinkai priežiūra, taip pat aiškiai apibrėžtos valstybės institucijų atsakomybės šioje srityje;
- ŽŪM pateikia preliminarius paskaičiavimus, kad priežiūros funkcijoms vykdyti prireiks papildomų valstybės biudžeto lėšų (detalus lėšų poreikio pagrindimas nepateiktas):
 - **Valstybinės augalininkystės tarnybai** – kasmetinis papildomas lėšų poreikis įgyvendinant PKĮ nuostatas dėl pluoštinių kanapių priežiūros sudarytų 77 tūkst. Eur, o vienkartinės išlaidos darbo vietai įkurti ir informacinei sistemai (VATIS) tobulinti – 73 tūkst. Eur;
 - **Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai** – priežiūros funkcijoms įgyvendinti lėšų poreikis sudarytų 2.500 Eur vienkartinėms ir 1.606,32 Eur kasmetinėms išlaidoms;

- **Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai** – lėšų poreikis pluoštinių kanapių maisto gaminių ir pašarų kontrolei vykdyti sudarytų 490 tūkst. Eur;
- **Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui** – lėšų poreikis THC kiekio nustatymo maiste ir pašaruose metodui įdiegti, laboratorinei įrangai, mėginių saugojimo patalpoms įrengti ir kitoms vienkartinėms išlaidoms sudarytų 164 tūkst. Eur. Kasmetinės išlaidos darbo vietoms išlaikyti sudarytų 79 tūkst. Eur;
- **Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui** – lėšų poreikis Projekte numatytoms funkcijoms atlikti sudarytų 42.097 Eur.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – atsižvelgiant į liekančius nesutartus klausimus ir gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą, siūlytina Projektą plačiau aptarti Tarpinstituciniame pasitarime.

Projekto teikimo lydraštyje pateikta informacija apie valstybės institucijų papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikį turėtų būti aktualizuota, detalai pagrįsta (pateikiant papildomą medžiagą), o pats Projektas suderintas su Finansų ministerija, planuojant atitinkamų institucijų kitų metų asignavimus.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos bei Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto pateiktas lėšų poreikis turėtų būti patikslintas atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūloma šioms institucijoms pavesti vykdyti ne tik maisto produktų ir pašarų, bet visų pluoštinių kanapių gaminių ir jų gamybos metu susidarančių tarpinių produktų kontrolę.

Kadangi Projektu nesiūloma Valstybinei augalininkystės tarnybai pavesti vykdyti jokių funkcijų, kelia abejonių pateiktas šiai institucijai prašomų papildomų lėšų poreikis.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte nėra pateiktas lėšų poreikis leidimus išduodančiai ir juose nurodytų sąlygų laikymąsi tarp leidimų turėtojų prižiūrinčiai institucijai, todėl šis lėšų poreikis taip pat turėtų būti apskaičiuotas ir nurodytas teikimo lydraštyje.

Pastebėtina, kad Projekto derinimo metu buvo atsisakyta siūlymo pavesti Muitinės departamentui atlikti THC kiekio importuojamuose pluoštinių kanapių produktuose ir gaminiuose kontrolės funkcijas. Siūlytina rengėjams kartu su Muitinės departamentu įvertinti, ar šios funkcijos atsisakymas yra pagrįstas ir nėra svarbus siekiant užtikrinti tinkamą PKĮ įgyvendinimo kontrolę (iš trečiųjų šalių į Lietuvos Respubliką įvežamų tokių gaminių kontrolės ir galimų rizikų aspektu). Jeigu ši funkcija būtų reikalinga, analogiškai turėtų būti paskaičiuotos jos vykdymui reikalingos lėšos.

Siūlytina patikslinti Projekto 6 punkte dėstomą nuostatą, kadangi šiame punkte klaidingai pateikiama nuoroda į Projekto 1.3 papunktį, nors toks papunktis iš viso neįrašytas į Projektą.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37070663722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt